
◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 4 - OSLO - TELEFON 23743

INNHold: Kristi Kongefest. — Buddismens nuværende stilling i Japan. — Da Vår Herre var i besøk på Solbakken. — Til den besøkende. — Mgr. Olav Fallize. — Rex Regum. — P. Amandus Breitung S. J. — Kollekten til St. Olav. — Fra Vikariatet — Herhjemme — og derute.

RETT + OG + SANNHET

Kristi Kongefest.

Kristi kongedømme består først og fremst i Kristi triumf i menneskehjertene. Det ligger i sakens natur at denne triumf for en stor del er skjult for verden. Kristi seir over egenkjærlighet og menneskelig svakhet vil ofte være noget helt personlig og intimt. Overfor Fariseernes utvortes religiøsitet har Kristus forkynt gudsforholdets usynlige side i vårt tankeliv. Men derav må man ikke slutte at religionen bare er en privatsak. Det er nok sant at religionen er ethvert menneskes egen sak, at enhver er personlig ansvarlig for sin religiøse holdning, at enhver må bære konsekvensene av sin egen innstilling i religiøs henseende. Men kristendommen må også gjøre sig gjeldende i samfundet.

Kristendommen angår ikke bare sjelens intime, skjulte liv. Den omfatter også våre handlinger, vår ytre virksomhet. Den kristne skal tjene Gud i hele sin ferd. Enhver som vil tilhøre Kristus påtar sig sociale forpliktelser. En kristen kan ikke stå fremmed og uberørt overfor medmenneskers nød og elendighet. Det fremgår med ubestridelig tydelighet av Kristi forkyndelse; likesom den barmhjertige samaritan må den kristne betrakte som sin næste enhver der trenger hans hjelp.

Men de kristne skal ikke bare hver for sig optre og handle som kristne. Vi må arbeide på at Kristus får herredømmet over det menneskelige samfund, det vil si at Kristus blir anerkjent som konge av alle mennesker, i alle forhold. Intet område kan løsrives fra Kristi kongedømme. Det er universelt og altomfattende. Med det mål for øie at Kristi kongedømme må bli virkeliggjort har Pave Pius XI innført i kirkeåret den store

festdag for Kristus-Kongen, som feires hvert år på den siste søndag i oktober måned. — — — — —

Når tilstanden overalt i verden idag er så vanskelig, for ikke å si prekær, når krisen på tross av velmente kongresser og prisverdige foranstaltninger stadig blir mer akutt, så skyldes det ikke minst mangelen på solidaritet og virkelig samarbeide. Det pågår overalt brytninger og strid mellom mennesker og organisasjoner, mellom landene og mellom samfundsklassene, mellom politiske partier og mellom merkantile eller industrielle konkurrenter. Sålenge menneskene hårdnakket og hensynsløst kjemper for sine egeninteresser, kan det ikke bli fred og orden. Mange innser at vi må finne frem til en samfundsordning som tar sikte på det almene vel. Et klasseherredømme eller et politisk partis diktatur kan ikke bringe nogen virkelig, varig løsning, fordi disse systemer er preget av ensidighet og sneversyn.

Det virkelige botemiddel kan ikke finnes uten ved hjelp av den sociale ånd og samfølelse som kristendommen alene kan skape. Atter og atter har Paven fremholdt at før Kristus av *alle* blir anerkjent som konge, før menneskene lar sig prege av Kristi ånd og idealer, før Kristi rettferdighet og kjærlighet som en surdeig gjennemsyrer menneskene, kan det ikke bli nogen frigjørelse fra egenkjærlighetens tunge lenker.

I sin store rundskrivelse om Kristi kongedømme har den hellige Fader formået alle samfund og myndigheter til å bygge på Kristi evangeliums grunnlag. Og han har ganske særlig kalt på alle katolske kristnes aktive deltagelse i kampen for Kristi kongedømme. Hvis vi alle gjør vår plikt da vil verden oppleve en forvandling, en renessanse av samfundslivet på kristent

grunnlag. Vi må *alle* bli apostler i ord og gjerning. Vi må vise hvorledes man gjennom jordelivets motgang og elendighet kan søke et høiere mål og hvorledes denne søken i sig innebærer helsebot for tidens onder.

Men la oss ikke glemme at forutsetningen for en social aksjon, for en samfundsgagnlig virksomhet er et personlig og levende kristenliv! Lar vi Kristus i Eukaristien bli sjelen i vårt liv, da får vi lys og kraft til å gå med i det store korstog for verdens fornyelse i Kristus. Da vil vår hellige Faders skjønne valgsprog: Pax Christi in Regno Christi — Kristi fred i Kristi kongerike virkeliggjøres.

Hvis vi *selv* er slik vi ønsker andre skal være, da vil vi allerede ha tilbakelagt den første etappe henimot samfundslivets fornyelse i Kristi ånd og hans kongerikes virkeliggjørelse her på jorden.

Erkebiskop Fallize avgått ved døden.

Idet dette nr. av «St. Olav» skulde gå i trykken, mottar vi fra Vikariatet budskapet om vår gamle overhyrdes død. Først i neste nr. vil vi kunne bringe vårt minneord, men allerede nu vil vi gi uttrykk for de følelser av takknemlighet og vemod som griper alle norske katolikker ved dette budskap, takknemlighet for den store og opofrende gjerning vår første biskop etter kirkeomveltningen utøvet i de 35 år han var vår overhyrde, vemod ved tanken om at det hjerte som har elsket vårt land og vår hellige Kirke så meget er hørt op med å slå!

Mange og innerlige bønner vil stige op til Gud for vår uforglemmelige overhyrdes sjelehvile.

Herre gi ham den evige hvile og la det evige lys skinne for ham!

Buddismens nubærende stilling i Japan.

Selv om Buddismen er spaltet i over tyve sekter er den fremdeles den herskende religion i landet. 552 år e. K. blev den innført i landet med et Budha-billed og nogen buddistiske bøker, som kongen av Korea foræret den japanske keiser. Det keiserlige hoff la råd op om hvorvidt man skulde motta denne gave og anwise den nyankomme en plass i den hjemlige Gudehimmel eller ei. En av hoffmennene adopterte straks den nye Gud, bygget ham et tempel og optok hans kultus. Men to andre uttalle sig skarpt imot dette og uteskete en «Gudsdom», som ikke lot vente lenge på sig. Der utbrød pest og en ildebrand ødela hele det keiserlige palass. Dog: Buddismen var kommet — og den blev! Plantet som en liten stikling på den gamle japanske religion, som var en blanding av anakultus, dæmonfrykt og naturdyrkelse, slog den snart an og overmannet, kvalte eller absorberte hele den gamle tro. I løpet av ganske kort tid erobret en fremmed religion et helt land og folk, og Buddismens mektige *tre* overskygger nu alt og alle — ikke minst kristendommens spede vinranke.

Nu reiser det spørsmål sig: vil etter menneskelig beregning dette vedbli fremover?

Eller vil det gå med Japan som det er gått med Indien, som Buddismen også engang erobret helt, men hvor nu kun 2000 år gamle minner erindrer om den?

Der er mange tegn til at dette vil inntreffe. Således har ingen av Japans mange nyere religiøse sekter sin rot i Buddismen, og enhver ny statistikk viser at antallet av dens templer stadig minker. Tempel-gavene flyter sparsomt, og mange av de gamle bygninger, som faller som ofre for de hyppige naturkatastrofer, reises ikke igjen.

Hvad er skyld i dette?

Hvad er det som tærer på Buddismens livskraft?

Ved sin tilsynekomst allerførst i Japan kom den ikke som en ensom pilegrim som forkynte en ny verdensforsagende lære. Den anbefalte sig tvertimot til Nippons arbeidsomme jordbundne befolkning ved sitt følge av kunst, industri og videnskap. Vel var den også som religiøs verdi den japanske nasjonal-religion langt overlegen, men det alene hadde neppe sikret den seiren. Det gjorde derimot dens innsats som bærer av en høiere kultur. Derfor fikk buddistiske tempelskoler og kloster-universiteter snart monopol på all undervisning.

Men dette blev anderledes da den nye tid bragte det gjennom århundrer isolerte ørike i forbindelse med Vestens kultur, som begynte sin seiersgang, og i forhold til dens fremskritt svant Buddismen hen. Dens innflytelse blev begrenset til det religiøse — men snart tapte den også terrang der. Den mistet sitt skolemonopol. Men dette var ikke ensbetydende med kristendommens seir. Det blev en materialistisk, rasjonalistisk og utpreget trosfiendtlig opdragelse ungdommen fikk i statsskolene, og mellem de udannede og laverestående klasser meldte sig alle slags shintoistisk-farvede trosbekjennelser, som i forbindelse med kristendommens fremstøt ved sine misjonærer, som selv om den ikke seiret, så dog fikk mange tilhengere, bidro sitt til Buddismens tilbakegang. Men den satte sig kraftig til motverge, da den først hadde opdaget faren.

Det gjorde den nemlig ikke straks. Da kristendommen i det 16. århundre for første gang møtte Buddismen i Japan blev den mottatt uten frykt, men med den dypeste forakt. Men da den etter en menneskealder så, at kristendommen *var* en maktfaktor, forfulgte den den så sterkt og så forbitret, at den utslettet alle ytre spor av den. Men selv måtte Buddismen kor tid efter opta kampen mot shintoismen til dekretet om religionsfrihet

kom og alle kamper i fremtiden blev henvist til åndens arena. Og nu oplevet man det merkverdige, at den japanske buddisme gjorde en tilnærmelse til kristendommen.

De buddistiske klostre hadde alltid vært tilfluktssted for de som vilde flykte fra verden og efter Buddas lære opheve all lidelse ved å drepe livstrangen og følge den «edle 8-leddede sti», som mundet ut i klosteret. Verdensflukt var og blev Buddismens mål, og dens hovedkultus viedes derfor selvfølgelig de døde og koncentretes om begravelser og minnefester.

Mot denne verdensskyende, egocentriske dødsdyrkende religion trådte nu kristendommen frem med sin livsbekreftende lære, som forkynte næstekjærlighet — ett i Japan fullstendig ubekjent begrep — som den absolute betingelse for et evig liv i Gud.

De to religioner var så forskjellige som natt og dag. Og at Buddismen nu søkte å efterligne kristendommen viser hvor liten tiltro den hadde til sine egne religiøse verdier og kraftkilder. Men den *vilde* seire i kappløpet om tilhengere — og begynte å ta kristendommens sociale arbeid op.

Vi treffer buddistiske barnehaver, søndagsskoler, ynglingeforeninger, kvinneforeninger, biblioteker, lægebyråer, hospitaler og foreningslokaler nu i alle større japanske byer. Man går så vidt at man betegner Kristus som en reinkarnasjon av Buddha, at man i de buddistiske templer forteller barn om julaften. Man har ofte i den anledning talt om en buddistisk «rennesanse», men dette uttrykk er vill-ledende. Det kunde brukes hvis Buddismen hentet kreftene til en forøket livsutføelse i sitt eget vesen eller ut av det. Men det er ikke tilfelle. Ti tross hele denne ytre virksomhet, så bunder intet i en indre trang til næstekjærlighet, et indre bud om å hjelpe og tjene næsten, og derfor ser vi også hvorledes det indre religiøse trosnivå stagnerer, hvad ikke

vilde skje om der virkelig var tale om en «rennesanse», en gjenfødelse.

Langt snarere er all denne feberaktige virksomhet å sammenligne med en døendes krampetrekninger. Man ser det også i den letthet, hvormed japanske utvandrere legger sin buddisme av som et gammelt utslitt klædningsstykke. Et ubedragelig kjennetegn på, hvor lite den har røtter i sjelene.

Men hvorfor finner så ikke flere japanere vei til kristendommen og først og fremst til den katolske Kirke enn der gjør?

Spørsmålet er berettiget. Enhver nyankommen misjonær stiller det alltid til sig selv, når han ser hvor liten høsten er, tross de mange forgjengeres arbeid, og han stiller det atter og atter gjennom sine egne lange arbeidsår, så rike på skuffelser.

Et svar foreligger ikke. Men man må anta, at det er på grunn av Japans offisielle religion, shintoismen. Alle som er ansatt eller skal ansettes i statens tjeneste, må før eller senere «bøye kne for Baal». En katolikk kan ikke det, og å konvertere vil derfor for en japaner si det samme som å avskjære sig og sine fra å få noen embeder eller poster — selv i de laveste stillinger måtte han stadig handle mot sin samvittighet.

Det er vel den dypeste årsak til at kristendommen vinner så langsomt terreng. Det er ikke Buddismen som er den verste fiende — den er tvertimot ofte en bereder. Man kan telle i titusener de japanere som, hvis man spurte dem om deres trosbekjennelse og de skulde gi et ærlig svar, vilde si: «av form er jeg buddist, av innhold kristen!»

Således er det til syvende og sist den shintoistiske statsreligion som holder kristendommen nede, mens Buddismen nærmest snylter på den, tross det at den tilsynelatende er den herskende folkereligion.

Da Vår Herre var i besøk på Solbakken.

Fortælling fra Vorarlberg av Dr. Franz Michel Willam.

Oversatt av S. T.

(Forts.)

En uke efter stod Hans i stuen, færdig rustet til at gaa til skrifte. Sine synder hadde han i løpet av de siste dagene med ubønhørlig grundighet sammenstillet, saa han kunde si dem frem saa flytende som Fader Vor. Da han kom til «hidsighet» spekulerte han endda længe paa om han burde anklage sig selv for ti ganger eller otte ganger, men endelig blev han enig med sig selv om at det høieste tal var det sikreste, for alle tilfældes skyld. Han kunde jo heller gjøre opmerksom paa at det var ikke hver gang han hadde skaaret tænder. Efter denne beslutning blev det saa rolig og fredelig i hans hjerte som i brystet paa en liten bonde- mand som efter lange tiders kav og slit har skrappt sammen pengerne til at betale en gammel gjeld. Ja han

fandt til og med en viss tilfredsstillelse i at se over den efter hans mening ubetinget staselig mængde av sine synder. At nemlig alle mennesker uten undtagelse er syndere, det hadde sognepresten forklaret med al mulig tydelighet; derfor kunde det bare være riktig og ros- værdig naar ogsaa han opdaget feil i sit liv — i motsat fald maatte han jo ha manglet erkjendelse og god vilje.

Moren børstet endda engang over trøien hans og bukserne, knappet igjen etpar knapper og gjorde korsets tegn paa hans pande, og saa formante hun ham til at nævne sine synder like omhyggelig og vække like saa sterk anger i sig som om han visste at han kom til at falde død om paa hjemveien. Dette syntes Hanse-

mand nu allikevel var et stridt forlangende, og han følte hverken det nødvendige mot eller tilstrækkelig sønderknuselse i sig. For at hjelpe litt paa sakerne la han, da han kom ut av huset, veien ned omkring kjøkkenhagen. Tankefull stod han foran de svarte grøn-saksengene som var merket op med smaa pinder. Der-nede graat og klaget frøene nu over de smaa kjolerne sine som var saa stygge og som de allikevel syntes var saa umistelige som livet. Det var nok temmelig sik-kert at vandet alt hadde trængt ind i dem og begyndt at bløte dem op, og at edderkopper og biller var ute efter bytte. Han trøstet fangerne, de maatte bare ha taalmodighet etpar dager til, han hadde ment det saa godt med dem. Endda en liten stund maatte de taale sorgen og elendigheten, men bakefter fik de det desto bedre — de hadde ingen anelse om hvor godt det kom til at bli.

Slik snakket han og opmuntret frøkornene, men det gjaldt ikke mindre ham selv. Han skulde jo ogsaa av-lægge sin gamle lille kjortel, som allerede var vokset saa inderlig sammen med hans sjæl.

Mens han stod slik og præket krøp en kobberød maur midt ind i bedet, av og til stanset den og likesom snuste paa noget, gik tilbake som om den hadde glem-t en ting, pilte desto fortere fremover igjen, og saa for-svandt den i et litet hull. Aa, nu krøp mauren ned til frøene for at vrænge av dem resten av de smaa kjo-lerne deres. Hansemand ventet spændt, men det lille dyret kom ikke igjen. Men derimot syntes han ganske tydelig at han hørte tynde smaa stemmer som klaget sig og jamret over det rov som blev forøvet. «Naa er det snart overstaatt!» trøstet han de begravede frøene, og dermed sprang han sin vei for at faa det overstaatt selv.

Men ute paa kjøkkenet hadde moren imens gjort sig færdig til en gang som faldt meget tyngre for hende end skriftemaalet for Hans. For første gang i sit liv tænkte hun paa at tigge. Hittil hadde hun klart sig uten understøttelse fra kommunen, og det skulde nok gaa for fremtiden ogsaa, hvis Gud gav hende helsen. Men imorgen feiret Hansemand sit livs eneste Hvite-søndag, og Agata kunde ikke tænke sig en slik dag anderledes end at en atterglans av glæden skulde og-saa syne sig i fatene paa bordet. Men sjelden hadde hun fundet alle skuffer saa bundskrapet som imorges, da hun skulde sætte sammen spisesedlen til festen. Nogen smaaklumper sukker og litt hvetemel var hele herligheten. Eggene som hønene hadde verpet hadde hun maattet sælge hvert eneste ett for at faa penger til knappene i den nye dressen hans og kunne kjøpe en liten bukett med voks- og tøyblomster. Men Hanse-mand maatte da finde noget utover det vanlige paa bordet!

For at gjøre sig den tunge gang litt lettere fore-holdt hun sig selv at det var igrunden ikke — absolutt ikke! — tale om tiggeri, men bare om en byttehandel. Hun hadde nemlig slik en vidunderlig vakker potte-nellik, og den vilde hun bringe til en snil bondekone som presang. Hun visste at den anden vilde ikke ta imot gaven uten at gi en gjengave. På dette bygget

Agata sit haab — det gjaldt et stykke kjøtt, hun visste at de hadde slagtet i torsdags.

Hun hang ved denne nellikken med hele sin sjæl, hun snudde den hit og dit i eftermiddagssolen borte ved vinduet; tilsidst stillet hun sig i døren for rigtig at fryde sine øine ved dens herlige farver. Vakrere og vakrere syntes hun den var, og tilslut blev hun grepet av angst for at hun ikke skulde orke at gi den fra sig, hvis hun saa længer paa den. Saa tok hun den rask paa armen og fulgte efter Hans nedover veien til lands-byen.

Hos bondekonen gik alt som hun hadde ønsket det. Konen sa at det var da en vakker blomst, hun hadde nok sat mange slike selv og set mange borte hos andre ogsaa, men maken til denne, og saa allerede ved paaske-tider, nei det hadde hun da aldrig truffet paa. Hun syntes ikke hun kunde ta imot den, nei hun hadde bent frem ikke samvittighet til det.

Agata erklærte i sin svartale, at hun hadde sat en avlegger av den hjemme, den kom sig storartet, den gamle planten var blit rent for stor for stuen hendes, derfor maatte hun gi den bort; hvis bondekonen ikke hadde lyst paa den saa var det ikke anden raad end hun fik tilby nogen anden at faa den.

Den andre gestikulerte med begge hænder og prote-sterte med mange ord, det var ikke spørsmal om lyst hørt slikt! Naar det var slik, saa tok hun nok hjertens gjerne mot planten! Men ikke paa andet vilkaar end at Agata sa en pris og forlangte det som var brukelig for en slik fin plante. Men først fik Agata forklare hende hvordan den skulde pleies. Hun visste nok at hun kunde ikke holde den i en slik blomsterpragt. Om hun sprøitet den ofte, med lunkent eller koldt vand? Hvor ofte gav hun den gjødsel? Hønsemøkk eller ku-gjødsel? Hvor tok hun jord til den, skulde det være av den røde myrjorden eller av den svarte fra skogen?

Agata gav besked om alt sammen, og imens gjorde hun sig færdig til at gaa. Men bondekonen tok kurven ut av haanden paa hende: Det skulde bare mangle at hun gikk uten at faa penger!

Agata vægret sig endda mere ivrig — nei langtifra, noget slikt hadde hun da aldrig i sit liv gjort, tatt pen-ger for en nellikplante som Vor Herre hadde latt vokse op. Og bondekonen tok paa og nødet hende igjen, ikke paa nogen maate kunde hun ta imot planten uten veder-lag; siden hun aldeles ikke vilde høre tale om penger saa fik hun se ut paa kjøkkenet, om hun kunde finde en passelig ting. I det samme kom manden ind — Agata blev saa forskrækket saa hun fik hjerteklapp. Hun visste godt at mandfolk pleier bry sig endda min-dre om potteplanter end om haveblomster, og hun blev rædd for at nu gik hun glipp av gaven. Men manden lo godslig; han skulde være nøid hvis han bare fik slippe at stille sig op foran den nye blomsten hver dag fra nu av og til pinse og si at den var det vakreste han hadde sett og akkurat det som de hadde manglet der i vinduet. Saa tændte han paa pipen sin og laget sig til at gaa igjen.

(Forts.)

Til den besøkende!

Denne kirke tilhører verdens største og eldste kristelige samfund, den romersk-katolske Kirke, der er stiftet *ikke* av noget *almindelig* menneske, *men* av Kristus selv og har omtrent 360 millioner medlemmer.

Det der forkynnes her er det samme som blev forkynt her i landet i enhver kirke før reformasjonen — det samme Kristi apostler og deres efterfølgere alle dager har forkynt.

I denne kirke er De og andre besøkende ikke alene. Ti i den konsekverte Hostie i tabernaklet midt for høialteret er Jesus Kristus til stede like så virkelig som han var det i Bethlehem og på Golgata. Derfor kneler katolikker foran alteret, og derfor ber vi Dem vise ærbødighet og ikke tale høit i kirken.

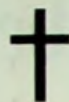
De statuer og bilder, som De ser, er ikke gudebilder. De svarer til de fotografier, som minner om Deres foreldre og venner, når De er borte fra dem. Når de ser en katolikk knele foran et av disse bilder, må De altså ikke tro, at han tilber det. Han ber bare den, som billedet fremstiller, om å be for ham hos Gud — på samme måte som De kan be en god venn om å legge et godt ord inn for Dem.

De må heller ikke undre Dem over innsamlingene: de er under messen en deltagelse i ofret, ellers en bønn om hjelp til Deres medmennesker. Å gi er frivillig.

Tro forøvrig ikke det onde og nedsettende, som fortelles om den katolske Kirke. At 360 millioner mennesker, derav mange av de dyktigste og beste, slutter sig til den, burde gjøre Dem tvilende overfor nedsettende påstander om katolisismen.

Tenk alvorlig og rettferdig, så hører De begge parter og danner Dem selv en mening.

Når De ønsker å høre den katolske oppfattelse av en sak eller ønsker svar på et religiøst spørsmål, så søk det i de katolske bøker, eller henvend Dem til en prest i den katolske prestestand.

Mgr. Johannes Olav Fallize.

Biskop av Elusa, titulærerkebiskop av Chalcis.

* 9. november 1844 — † 23. oktober 1933.

*I avskjedsstunden vi først forstår,
hvor år og dager kan ile.
Vår gamle biskop nu stille går
fra stav og mitra til hvile.
Farvel, vår bisp, farvel, farvel,
og takk for alt ditt virke!
Du ofret arbeid, liv og sjel
for Norges gamle kirke.*

*En førerstilling vår Gud dig gav,
hans kirkeskule å berge,
i mulm og låke og stormgrått hav
Sankt Olavs-merket å verge.
I storm og stille, brått og brand
du stod med sterke hender
og grep om roret som en mann,
der aldri frykten kjenner.*

*Du elsket Norge som sønn sin mor,
ditt store mål var å samle
vårt folk ved sannhetens gylne ord
i Moderkirken, den gamle.
Fra Finmarkskystens fly og fjell,
fra Sørlands skjær og strande
der toner nu: «Farvel, farvel!»
som bølgebrus om lande.*

*Din dag er leden, ditt verk er endt,
din høvdingsjel trenger hvile,
men varden, du har på fjellet tendt,
til fjerne slekter vil smile.
Så litt et kors din krumstav blev,
din mitra til en byrde —
Gud signe dig for kamp og strev,
vår gamle overhyrde!*

K. Kjelstrup.

Rex Regum.

(Til Kristi Kongefest).

Hil dig, vår konge, vi hylder ditt navn,
søker vårt ly i din kjærlige favn.
Reis dig med velde og lys over jord
fred for de hjerter som håper og tror.
Styrter enn riker og troner i grus,
evig står Kirken, ditt hellige hus.
Der skal Du hyldes til paukenes klang,
Kongenes Konge, i seklenes gang.

K. KJELSTRUP.

P. Amandus Breitung. S. J.

Fra Danmark kommer meddelelse om at den gamle, blide, elskelige, kloke og kjempende pater Breitung er avgått ved døden. Meddelelsen kommer fra mange kanter, fra katolikker og ikke-katolikker, men alle kommer de ifølge med det lille, men så innholdsrike ord: *takk!*

Skjønnere ord kan ikke gis et menneske ved dets død — det er den siste gave vi kan legge på dets kiste — men også den gave som har størst verdi. En takk til den døde er alltid en kjærlig tanke — og en kjærlig tanke er alltid en forbønn.

«Kjærlighet gav du alle dage —
kjærlighet gir vi dig tilbake —»

synges i en dansk sang, og disse ord har bud til pater Breitung's sjel nu. Han elsket varmt og lidenskapelig alt det av Gud skapte, fra det minste ute i naturen gjennom det store i kulturen frem til det største i det oversanselige. Men for ham var intet stort og intet smått — alle dimensjoner tapte sin betydning i forhold til Gud, som han søkte, fant og tjente overalt.

Og vi, som ikke har truffet ham personlig, men kun gjennom hans arbeide og referater av dette arbeide, har lært ham å kjenne, føler nu også trang til å føie vår takk til hans venners og medarbeideres. Han viste oss en naturvidenskap, som bunnen til jordiske utviklingslover dog hadde evighetens spire som første opprinnelse og derfor forenet viden med tro til en fredfylt harmoni: «Vi vet på hvad vi tror» — slik var pater Breitung's lærdom bygget op, og derfor stod han fast når diskusjonenes bølger gikk høit, og derved blev han det faste punkt for andre. Nu er han død. — R. I. P.

Kollekten til „St. Olav“.

Søndag den 5te november er der i alle Vikariatets kirker og offentlige kapeller kollekt for vårt katolske blad «St. Olav». I denne anledning føler jeg det som min plikt å rette en inntrengende appell til alle Vikariatets katolikker om å støtte vårt eget blad. Ennu har ikke alle forstått den katolske presses betydning, og kun ganske få vet hvad det koster av arbeide, selvopofrelse og pekuniære ofre å kunne utgi et blad som «St. Olav».

Vikariatet må ofre meget for å holde det gående, og vi gjør det fordi vi vet, at hver uke er «St. Olav» for mange en kjærkommen venn, som forteller dem nytt fra landets trosfeller og således er et bindeledd mellom de forskjellige menigheter; det gjør vi fordi bladet kommer i familien som en prest der opplyser, trøster, formaner, oppmuntrer; det kommer som en sannhetslærer som styrker vår religiøse overbevisning.

Vi mener derfor å ha krav på støtte fra alle bladets lesere. De kan støtte det ved å abonnere på det og betale sitt abonnement, og ved å skaffe det nye abonnenter; de kan støtte det ved å avertere i bladet og skaffe det annonser; *de kan støtte det ved nu 5te november å yde et lite ekstrabidrag.*

De fleste ser ikke så nøie ellers på 25-øringen når det gjelder andre blader eller magasiner; skulde de så ikke støtte sin egen presse og lette den økonomiske byrde som det representerer på grunn av de vanskelige tider?

Alle katolikker må lære å betrakte bladet som det, det er: et fellesbånd mellom sig, en god venn og en høiaktet veileder og prest.

Så etterkommer vi vår hellige Faders ønske, når han om og om igjen appellerer til de troende om å støtte den katolske presse og kaller det en samvittighetssak, en hellig sak.

Pressens er Kirkens talerør, og er vi gode katolikker, trofaste barn av vår hellige Kirke, så må det være oss en kjær og hellig plikt å støtte det blad, gjennom hvilken Kirken taler til oss og for oss.

Vi vil da slå ring om vårt katolske ukeblad og gjøre hvad vi kan, så det kan fortsette, forbedres og om mulig utvides!

† JAC. MANGERS.
Biskop av Selja. Ap. Vikar.

+

Fra Vikariatet.

*Til det ærverdige presteskap og Vikariatets troende
hilsen og velsignelse i Herren!*

Fra Luxemburg kom mandag aften det sørgebudskap at vår tidligere høiærverdige overhyrde, mgr. *Fallize*, er avgått ved døden — — den gode og trofaste tjener har gitt sin sjel tilbake i Guds faderhender og er gått hjem i den hinsides verden for dér å motta lønnen for sitt lange og velsignelsesrike virke.

Ved denne anledning må Norges katolikker ikke vise sig utakknemlige overfor sin mangeårige overhyrde, de skal minnes ham i sine bønner til Gud og bestrebe sig for å leve efter de belæringer og formaninger han så ofte og så varmt har lagt dem på hjerte.

Vi forordner hermed at der mandag den 30. oktober i alle Vikariatets kirker og offentlige kapeller skal avholdes en høitidelig requiemsmesse for den kjære avdøde overhyrde, og vi oppfordrer de troende så tallrikt som mulig å overvære denne sørgegudstjeneste: «Kom eders forstandere ihu som har talt Guds ord til eder.»

† *Jac. Mangers,*
Biskop av Selja.

Fra Vikariatet.

Det gjøres oppmerksom på:

- 1) at tirsdag den 31. oktober, vigiliedag for Allehelgensfest, er befalet faste- og abstinensdag.
- 2) Allesjelesdag feires torsdag den 2. november.
- 3) at den til Allesjelesdag knyttede avlad for de avdøde kan vinnes fra 1. november kl. 12 inntil den 2. november kl. 24.
- 4) at kollekten søndag den 5. november er for bladet «St. Olav».
- 5) Kristi Konge-fest blir å foreta i alle kirker og offentlige kapeller menneskeslektens innvielse til Jesu-Hjerte. (Se den nye bønnebok, side 168).

Herhjemme: —

Man vil på side 349 i dette nummer av «St. Olav» finne den plakate, som nu av hans høiærverdighet biskopen vil bli utsendt til alle kirker i Vikariatet til opslag.

OSLO. Hans høiærverdighet biskop Mangers avreiste onsdag sammen med pastor Ugen til Luxemburg for å være tilstede ved biskop Fallizes begravelse. Hs. høiærverdighet vender tilbake i begynnelsen av neste uke for umiddelbart etterpå å begi sig til Haugesund for Bededag å innvie den nye kirke der.

HALDEN. St. Birgittadagen søndag 8. oktober blev i Halden feiret med stor høitidelighet. I felleskommunionen deltok St. Birgittaforeningens medlemmer samt en stor del av menigheten. Kirken var også den dag som alltid av de omtentksomme St. Josefssøstre rikt pyntet med blomster og lys. Det blev riktig en høitidsstund. Om eftermiddagen efter andakten samledes foreningens medlemmer i foreningslokalet til en festlig sammenkomst. Efter at formannen hadde ønsket alle velkommen, bad man Fader vår og Hil dig Maria. Derefter leste vår elskverdige sogneprest pastor Borsboom en interessant beretning om den hellige Birgittas liv som blev påhørt med stor oppmerksomhet. Etterpå koset man sig en stund med det materielle og to unge piker opførte en fornøielig enakter «Slankekuren» og da det problem nettop-i våre dager er svært aktuelt, er det vel unødigt å si at stykket gjorde stormende lykke. Man fortsatte en tid utover aftenen med musikkunderholdning og selskapeleg samvær og da man skiltes var det kun en mening, at det hadde vært en riktig festlig stund. J.

— og derute:

VATIKANBYEN. Den utsendte årsberetning fra de pavelige misjonsvirksomheter viser en tilbakegang i inntektene fra forrige år på ikke mindre enn 2,700,000 lire, hvilket hovedsakelig skyldes forholdene i Amerika og Kanada. — Dessuten dementes offisielt alle ryktene i pressen om konkordatsforhandlinger skulde være åpnet med Sovjett-Russland. Sålenge Russlands systematiske religionsforfølgelser vedvarer, er selvsagt alle slike forhandlinger utekket.

PERSIEN. Den reformvennlige Shah Riza Pahlevi har stadfestet en ekteskapslov som inneholder en del paragrafer hvor katolsk moralgrunnsetninger gjør sig gjeldende. Barneekteskaper og ekteskaper avsluttet for et bestemt tidsrum er forbudt. På pavens ønske gjenoptar de engelske dominikanere nu sin misjonsvirksomhet i Sheraz, som har vært nedlagt siden 1750.

MILANO. Ut fra bekjennelsen av at man må sørge for at hvert menneske har det nødvendige til å opprettholde livet før man kan fordre en moralsk og kristelig forsvarlig holdning av det, har man nu i Milano opprettet to store folkeboliger, hvor de husvillige kan få midlertidig opphold. Det ene kompleks ligger i den nordlige, det annet i den sydlige del av byen. Enhver familie får anvist sitt eget rum, som er utstyrt med alle mulige bekvemmeligheter og avpasset efter familiens størrelse. I hvert hus finnes 350 slike værelser med 20 toiletter, 40 vaskerum og 10 dusjbad til hver etasje samt stort felles forsamlingsaal. Livet er regulert efter en felles husorden — således er det forbudt å koke på værelsene, men for mindre enn råstoffenes kostende kan man avhente varm mat o. l. i kjøkkenet eller spise i en stor fellessal. De møbler som en familie ikke har plass til oppbevares omkostningsfritt i særlige lagerrum. Leien er inkl. lys og varme 50—60 lire pr. md. Kjøkkenet stelles av katolske ordenssøstre, likeledes barnehaven, hvor alle barn kan anbringes under tilsyn hvis begge foreldrene må på arbeide. En sjelesørger er likeledes knyttet til stedet.